

KS/2025:119

§ 72**Yttrande över Justitiedepartementets remiss avseende promemorian "Hyra anstalter utomlands" Ds 2025:1****Beslut**

1. Kommunstyrelsen beslutar att yttrandet över "Hyra anstaltsplatser utomlands" Ds 2025:1 med diarienummer Ju2025/00400 överlämnas till Justitiedepartementet.

Sammanfattning

Sigtuna kommun har fått en remiss från Justitiedepartementet avseende en promemoria om att hyra anstaltsplatser utomlands. Remissvaret ska vara Regeringskansliet tillhanda senast den 7 maj.

Sammanfattningsvis konstateras det i promemorian att det pågår ett intensivt reformarbete inom kriminalpolitikens område som förväntas leda till att behovet av platser i häkte och anstalt kommer att öka kraftigt. Beläggningen inom Kriminalvården har under flera år legat på höga nivåer. Utöver att bygga nya anläggningar och arbeta med förtätning behöver andra former av åtgärder övervägas.

Sigtuna kommun har ett särskilt läge i och med att kommunen är värdkommun för Arlanda flygplats. För de personer som inte är folkbokförda i landet och därmed saknar en ansvarig kommun kan detta innebära att Sigtuna kommun kommer bli vistelsekommun för en stor andel av de intagna som ska placeras på anstalt utomlands. Kommunens socialtjänst blir därmed mer belastad än övriga kommuner i Sverige och Sigtuna kommun ser inte att detta har tagits i beaktning i utredningens arbete.

Sigtuna kommun föreslår att principerna för hantering av intagna som ej är folkbokförda regleras ytterligare för att förtydliga detta.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med framlagt förslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad den 6 mars 2025

Bilaga 1, Yttrande daterat den 6 mars 2025

Bilaga 2, Remiss

Bilaga 3, Remittering av promemorian Hyra anstaltsplatser utomlands

Skickas till

Justitiedepartementet

2025-03-06

Vår beteckning KS/2025:119
Er referens Ds 2025:1
Ju2025/00400

Yttrande - Remissvar till Justitiedepartementet avseende promemorian "Hyra anstalter utomlands" Ds 2025:1 (Ju2025/00400)

Ärendebeskrivning

Sigtuna kommun har fått en remiss från Justitiedepartementet avseende en promemoria om att hyra anstaltsplatser utomlands. Remissvaret ska vara Regeringskansliet tillhanda senast den 7 maj.

Sammanfattningsvis konstateras det i promemorian att det pågår ett intensivt reformarbete inom kriminalpolitikens område som förväntas leda till att behovet av platser i häkte och anstalt kommer att öka kraftigt. Beläggningen inom Kriminalvården har under flera år legat på höga nivåer. Utöver att bygga nya anläggningar och arbeta med förtätning behöver andra former av åtgärder övervägas.

Departementspromemorian har haft i uppdrag att utreda förutsättningarna för att hyra anstaltsplatser utomlands.

Sammanfattning av utredningens förslag

Utredningens förslag innebär en ändring i fängelselagen där det tydliggörs att Kriminalvården får placera en intagen på en anstalt utomlands. Det anges i lag vilka omständigheter som ska beaktas inför beslut om placering i anstalt utomlands och att verkställighet av fängelse inte får inledas i anstalt utomlands.

Utredningen föreslår att vissa kategorier av intagna inte ska få placeras i anstalt utomlands. Detta gäller intagna som:

- Är under 18 år
- Har dömts för brott enligt terroristbrottlagen
- Har dömts till rättspsykiatrisk vård enligt lagen om rättspsykiatrisk vård, eller i övrigt ges vård enligt samma lag
- Under tiden för placeringen har beviljats permission, särskild permission eller särskild utslusningsåtgärd
- Under tiden för placeringen ska genomgå en utredning om risk för återfall i brottslighet

Vidare föreslår utredningen att utlänningar inte ska kunna placeras i anstalt utomlands. Det gäller utlänningar som:

- Är part i ett mål eller ärende enligt lagen om särskild kontroll av utlänningar, eller
- Är eller har varit föremål för prövning i ett säkerhetsärende enligt utlänningslagen.

Utredningen föreslår även att en intagen inte ska få placeras i anstalt utomlands om placeringen är oförenlig med grundläggande principer för rättsordningen i Sverige eller strider mot internationella förpliktelser.

Hur utredningens förslag påverkar kommunernas ansvarsområden

Utredningen bedömer att den kommunala självstyrelsen inte påverkas av förslagen.

De delar av utredningen som är mest relevanta för den kommunala kompetensen återfinns i avsnitt 21.4 "Stöd från socialtjänsten". Förslaget innebär ett tillägg i socialtjänstlagen (2 a kap. 1 a §) som reglerar ansvarig kommun för stöd och hjälp om den enskilde är placerad på en anstalt utomlands och inte är folkbokförd i Sverige. Den kommun där den enskilde senast vistades i Sverige blir i och med förslaget ansvarig kommun.

Sigtuna kommuns synpunkter på förslagen

Stora delar av utredningens förslag påverkar inte den kommunala verksamheten eller den kommunala kompetensen. Dock har Sigtuna kommun ett särskilt läge i och med att kommunen är värdkommun för Arlanda flygplats. För de personer som inte är folkbokförda i landet och därmed saknar en ansvarig kommun kan detta innebära att Sigtuna kommun kommer bli vistelsekommun för en stor andel av de intagna som ska placeras på anstalt utomlands. Kommunens socialtjänst blir därmed mer belastad än övriga kommuner i Sverige och Sigtuna kommun ser inte att detta har tagits i beaktning i utredningens arbete.

Sigtuna kommun föreslår att principerna för hantering av intagna som ej är folkbokförda regleras ytterligare för att förtydliga detta. För personer som anländer till Arlanda kan en alternativ hantering vara att titta på tidigare folkbokföringskommun och var dessa personer har en övrig anknytning (exempelvis familj och boende) samt att det är denna kommun som ska vara ansvarig för personen. Flertalet av dessa personer som kommer är misstänkta för grova brott och det kan inte vara meningen att Sigtuna kommun ska ansvara för att hantera dessa personer och stå för kostnaderna för detta.

Mattias Askerson (M)
Kommunstyrelsens ordförande